

Vergaderjaar 2021–2022

31 865

Verbetering verantwoording en begroting

Nr. 196

BRIEF VAN DE ALGEMENE REKENKAMER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 september 2021

In uw brief van 25 mei 2021 informeerde u ons over het besluit van de Tweede Kamer om in te stemmen met het voorstel van de vaste commissie voor de Rijksuitgaven om het thema «bekostigingssystemen van uitvoeringsorganisaties» aan te wijzen als focusonderwerp voor de verantwoording door het kabinet over het jaar 2021 (Kamerstuk 31 865, nr. 187).

Mede door de coronacrisis is dit thema extra relevant geworden voor de financiële wendbaarheid van uitvoeringsorganisaties van het Rijk. De mate van flexibiliteit van de bekostiging van uitvoeringsorganisaties is, zoals u aangeeft, daarmee een relevante vraag voor het rijksbrede verantwoordingsonderzoek.

Het onderwerp dat u bij het kabinet agendeert komt terug in diverse eerdere onderzoeken van de Algemene Rekenkamer. Enkele voorbeelden hiervan zijn onze onderzoeken «Bezuinigen op uitvoeringsorganisaties» (2013) (Kamerstuk 31 490, nr. 104), «Bekostiging Rechtspraak: gevolgen voor doelmatigheid» (2016) (Kamerstuk 29 279, nr. 317) en «UWV, balanceren tussen ambities en middelen» (2017) (Kamerstuk 26 448, nr. 586). Tevens hebben wij in ons verantwoordingsonderzoek over 2020 onderzocht welke knelpunten zich als gevolg van de coronacrisis hebben voorgedaan in de bedrijfsvoering van «instellingen op afstand» die onder het Ministerie van Justitie en Veiligheid ressorteren.

Ook zijn in het eindrapport «Klem tussen balie en beleid» (Kamerstuk 35 387, nrs. 2 en 3) van de Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties diverse voorbeelden opgenomen uit eerdere onderzoeken van de Algemene Rekenkamer. Tevens is de president van de Algemene Rekenkamer gesprekspartner voor de commissie geweest in een van de openbare hoorzittingen.

In ons verantwoordingsonderzoek over 2021 wordt de continuïteit van dienstverlening van uitvoeringsorganisaties een belangrijk onderwerp. We

gaan bij verschillende uitvoeringsorganisaties na welke risico's op de continuïteit van hun dienstverlening zij zélf in kaart hebben gebracht. Ook gaan we na in welke mate deze informatie wordt gedeeld in de driehoek Minister-parlement-uitvoeringsorganisatie, vooral gericht op een goede dialoog over de langetermijnontwikkeling van de dienstverlening door deze organisaties. Tevens willen we de risico's met betrekking tot de continuïteit van dienstverlening vertalen naar mogelijke effecten op burgers en bedrijven.

We denken dat deze keuze goed aansluit bij uw focusonderwerp. In ons verantwoordingsonderzoek 2018 schreven wij in de Ten Geleide van ons rapport Staat van de rijksverantwoording het volgende: «Wil een organisatie de continuïteit van de dienstverlening kunnen garanderen, dan dient er voldoende budget en personeel te zijn om burgers te woord te staan, de bestaande ICT beveiligingsupdates te geven, aanbestedingen correct af te handelen, verouderde onderdelen te vervangen (Kamerstuk 35 200, nr. 3). Dat lijkt politiek wellicht niet een spannend aandachtspunt, dat wordt het wel als het niet of te laat is gebeurd. De keuzes voor de korte termijn vragen daarom allereerst om een oriëntatie op de langere termijn. Waar staat continuïteit van dienstverlening onder druk en waar is discontinuïteit al aan de orde? Waar kan effectief extra geld worden ingezet, en waar nog niet of juist niet meer? Die vragen moeten gesteld en beantwoord worden. De continuïteit van publieke dienstverlening is een kostbaar bezit dat zich moeilijk verhoudt tot snelle oplossingen.»

In het verantwoordingsonderzoek over 2021 onderzoekt de Algemene Rekenkamer conform onze wettelijke taak de financiële informatie in de departementale jaarverslagen, de bedrijfsvoering en de totstandkoming van de beleidsinformatie. Daarbij onderzoeken wij in het bijzonder de rechtmatigheid van de steunmaatregelen in verband met de coronacrisis. Tevens doen we rijksbreed verdiepend onderzoek naar informatiebeveiliging en ICT-beheer, met specifieke aandacht voor de bescherming van gevoelige gegevens die burgers delen en die binnen de rijksoverheid worden hergebruikt.

Aanvullend zullen wij verschillende onderwerpen onderzoeken, zoals herstel aardbevingsschade Groningen, huurtoeslag, herziening stelsel rechtsbijstand, Nationaal Programma Onderwijs, verzwarende van het elektriciteitsnet en preventie van obesitas. Ook besteden wij net als vorig jaar aandacht aan de Uitvoerings- en Herstelorganisatie Toeslagen van de Belastingdienst. Doel van deze onderzoeken is om het parlement te ondersteunen in het uitvoeren van haar budgetrecht en op Verantwoordingsdag te voorzien van informatie over resultaten van het gevoerde beleid.

In ons reguliere overleg met de vaste commissie voor de Rijksuitgaven kunnen we een en ander desgewenst nader toelichten.

Algemene Rekenkamer

Drs. A.P. (Arno) Visser,
president

Drs. C. (Cornelis) van der Werf,
secretaris